

YHTÄ JA TOISTA

NAISTEN KESKEN

(Suomennos: Toverittarelle)

"Miehet ovat petoja! — petoja he ovat, jok'ikinen heistä!"

Ystäväni Saara Warner alkoi aina keskustelun tuollaisella räjähtävällä tavalla. Ikäänkuin hän olisi asian harkinnut mitä syvimmin ja perinpohjaisemmin ja heittää varman aukaran ja kumoamattoman päätöksensä kuulijansa vastaan, ikäänkuin olisi se räjähdyspommi. Se tekee tyrmistytävän vaikutuksen.

"Ei — eivät kaikki miehet", äänkytti minä.

"Jok'ikinen heistä; he ovat kaikki samallaisia." Saaran ohkaset huulet muodostivat suoran viivan lujasti yhteen puristuneina ja silmänsä läiskyivät uhkaavasti. Voin nähdä, että hän oli suuttuksissa.

"Mutta Saara", vastustelin minä, "on olemassa hyväkin miehiä. Sinä ja minä tunnemme muutamia sellaisia."

"Huh!" murisi Saara halveksivasti. "Sinä tarkoitat tuomaria ja Henryä. No, minulla ei ole mitään sanomista tuomarista, mutta en voi sanoa että luotan Henryyn kadunvälin matkalla. Jo se selkeä, että hän on mies, on tarpeeksi todistamaan häntä vastaan."

"En minä ymmärrä miksi — aloitin minä sanomaa, kun Saara keskeytti minut jäätävästi, samalla aukaisen takkinsa ja istuutun, jonka kokemuksesta olin oppinut tarkoittavan väitteilystuntoa.

"Et tietenkään sinä ymmärrä; sinä et koskaan ymmärrä! Minä olen jauri ollut valkosta orjuutta vastustavassa kokouksessa."

"Se on todellakin asia, jota on vastustettava", sanoin minä.

"Ja jos minulla olisi valta, niin tekisin kyllä lopun siitä", sanoi Saara julmasti. "En hukkaisi aikaa rankaisemalla orjakaupan harjoittajia, jotka tyttöjä myyvät. Minä rankaisisin ne miehet, jotka tekevät orjakaupan mahdolliseksi."

"Se tuntuu hyvältä ajatukselta, Saara", myöntelin minä.

"Se on hyvä ajatus. Jos ei kukaan ostaisi perunoita, niin ei niitä silloin olisi kukaan myytävänäkään."

"Se on todellakin totta, Saara", myönsin taas. "Sinun ajatuksesi on kosken syihin. Poistettakoon valkosen orjuuden syyt, ja silloin ei sitä enään ole. Se on mainiota!"

Saara katsoi minua epäluuloisesti. Hän aina epäilee minua silloin kun oton hänen kanssaan samaa mieltä.

"No se on totta kumminkin", tiuskasi hän vihalesti. "Ja mikä siihen on syytä Margaret?" Ja sitten hän nopeasti vastasi kysymykseensä: "Miehet, miehet ovat siihen syytä. Petoja he ovat kaikki!"

"Laule, että jään ymmärtämään sinua, Saara. Sinä otat sen laajan kannan, että on aivan luonnollista se, että miehet tekevät naiset orjiksi."

"Ei kukaan mies voisi tehdä minua orjaksensa. Ei, sitä en tarkoittanut. Minä tarkoitan, että jos eivät miehet olisi petomaisia, niin ei kukaan ajattelisikaan ryöstää tyttöjä, huumata heitä tajuttomiksi rohdolla ja myydä heitä."

"Sinä siis olet sitä mieltä, että

miehet ovat moniavioisia luonteeltaan — uskalsin minä kysyä.

"En tiedä miten luonteenomaista se heille on", tiuskasi Saara terävästi. "Mutta sen tiedän, että he sitä ovat aina kun vaan saavat siihen tilaisuuden. Älä yritäkään sanoa minulle toisin. Ja jos eivät naiset olisi sellaisia narreja kuin he ovat, niin he sen kyllä tietäisivät, Margaret Grant." —

Tapa ja äänenpaino, jolla hän lausui nimeni, osoitti sitä, että hän asetti minut etumaiseksi siihen naisluokkaan, jotka ovat narreja.

"No, jos miehet ovat petoja ja naiset narreja, niin en näe miten asia voitaisiin korjata", sanoin minä.

"Minäpä tiedän", sanoi Saara voittoniemukkaasti. "Minä laatisin sellaisia lakeja, että ne miehet, jotka kerran tekisivät itsensä syyllisiksi eivät tekisi sitä enään toista kertaa. Sen minä tekisin. Tätä viattomien tyttöjen väjymistä on jatkunut jo kyllin kauan. Siitä täytyy tulla loppu."

"Onkos sitä sitten jatkunut hyvin kauan?" kysyin minä.

"Onko sitä jatkunut kauan?" mähki Saara. "Sinä tiedät niin hyvin kuin minäkin, että sitä on ollut maailman alusta alkaen. Minä tykkään, että se on kyllin kauan."

"On kyllä", myönsin minä. "Ja sinä pidät, että miehet ovat aina olleet sellaisia."

"Aina". Saara oli niin varma asiassaan. "Eikös he alkaneet nuijimaan naisia päähän ja vetämään heitä tajuuttomina luolilaisa? Pedot! Empä usko, että kukaan nainen menisikään vapaanehtoisesti. En syytä naisia."

"Näyttää siis siltä" sanoin minä, "että naiset ovat aina olleet uhreja."

Saara katseli taaskin minua epäillen. Häntä aina huoletuttaa kun asetun hänen puolelleen.

"Niin he ovat olleet", sanoi hän uhmaavasti. "Aina. Miehet ovat olleet naisia ja naiset lampaista. Silloinkin kun ihmiset nimittivät itseään sivistyneiksi Rooman ja Egyptin päivinä, meriroskot kiersivät maailmaa varastellen tyttöjä ja myyden niitä markkinoilla enimmäin tarjoovalle. Eikö se ole tosi?"

"Ikävä sanoa, mutta noina päivinä myytiin myöskin miehiä markkinoilla enimmäin tarjoovalle?" myönsin minä.

"Huh!" murahti Saara.

"Ja sitäpaitsi, kaikki on nyt muuttanut; tyttöjä ei enään myydä huutokaupalla", jatkoin minä.

"Mutta heidät varastetaan ja myydään salaisesti", huudahti Saara. "Sinä tiedät sen."

"Niin kyllä, mutta onhan sitä vastaan olemassa lakeja."

"Huh! Paljonko hyvää ne lait tekevät. Miehet ne tekevät ja miehet ne särkevät. Sinä tiedät Margaret niin hyvin kuin minäkin, että niinpian kuin mies saa rahaa kyllin paljon, hän ensi työnsensä perustaa hänen rakastajattarelle, jollekin tyhmälle viattomalle tyttöruukalle."

"Viattomillekö?" kysyin.

"Niin, no, kyllähän mies käyttää tontin taloudellista puutetta hyväkseen, tai saa hänet puolihänsä jollakin tavalla. Ja sitten hän kuluttaa sellaisia parhaan miehensä perustaa pahaa saavistamattomalle vaimoraukalle vain rakkautensa rippeet.

"On siis omni etteivät kaikki miehet ole rikkaita" sanoin pudistaen päätäni.

"Eivät ne kaikki odota sitä, että rikastuisivat. Minusta näyttää siltä, että kaikki miehet yrittävät viettää viattomia tyttöjä. He eivät puhu ei-

väkä ajattele misfään muusta kuin sukupuoliasioista. Se on toinen asia, josta on tehtävä loppu. Pitäisi olla laki, joka kieltäisi sukupuoliasioista puhumisen. Se on irtaista ja sopimatonta."

"Miehen ja vaimonkin kesken?" kysyin hämmästyneenä.

"Huh!" murahti Saara halveksivasti. "Monet vaimot kai tykkäisivät siitä. Minä vaan en salli Henryn puhua sanaakaan sellaisista minulle." "Ah, mutta kaikki naiset eivät ole yhtä lujaluontoisia kuin sinä olet, Saara."

"Sääli etteivät ole. Ollisi paljon paremmiin asiin, jos he olisivat. Sinä tiedät yhtä hyvin kuin minäkin, mitä useimmat vaimot saavat kärsiä. Jopa viattomat tyttöruukat tietäisivät mitä avioliitto tarkoittaa, niin eivät he siihen menisi niin kevyellä mielellä."

Minä huokasin. Jos se mitä sanot on totta Saara, enkä kiellä ettei se olisi totta, naisen asema on todellakin surullinen nykyisen maailman järjestyksen aikana. Minusta tuntuu, että ne pitäisi muuttaa — olosuhteet nimittäin. Minusta näyttää siltä, että naiset ovat orjia, ovatpa he sitten kunniallisesti avioliitossa tai kunnialtomasti ulkopuolella avioliiton."

"Niin he ovat: miesten irtaisunden orjia. Sinä tiedät sen yhtä hyvin kuin minäkin, vaikka et ole muka tietävinäsi."

"Minä en ole ollenkaan olevinani, Saara. Minä olen yhtä mieltä kansasi, että olosuhteet ovat todellakin valitettavat. Mutta miten ajot sinä ne korjata? Mikä ymmärrän sinua, ajot poistaa valkosen orjuuden siten, että estät miehet olemasta susia ja naiset lampaista?"

"Minä tekisin pojat yhtä viattomiksi kuin työtökin."

"Jos tarkoitat, että tekisit heidät yhtä tietämättömiksi kuin tytöt niin luulen, että he sitä ovat jo nyt."

"Sanoin että viattomiksi ja minä tarkoitan, että viattomiksi, ei kukaan ole viaton, joka tietää jotain sukupuoliasioista ennen naimisiin menoa."

Saara näytti hyvin kolkolle, vaikka luulen, että hän koetti näyttää äärettömän puhtaalle. "Tekisin sen rikokseksi lain edessä, että antaa lasten tietää mitään sukupuoliasioista", hän jatkoi. "Minä vaatisin, että pojat tulisi olla yhtä viattomia kuin tytöt."

On todella ihmeellistä kuinka varma Saara voi olla. Minä en ollut aivan yhtä varma asiasta. "Ja kuinka tämä sitten voisi vaikuttaa ratkaisuu valkosen orjuuden kysymyksessä. Olet antanut ymmärtää, että naimisissa olevat miehet edistävät valkoista orjuutta. Minusta näyttää siltä, että mitä viattomimpia tytöt ovat — tai on parempi sanoa hetkin, tietämättömpiä — niin sitä helpommin voivat he joutua miesten viettelyksen uhriksi. Ja sinä sanot että he ovat kaikki pahoja."

"Minä estäisin heidät lain voimalla." Saara tiuskasi.

"Mutta oletan itse sanonut, että lait eivät mitään auta."

"Mutta minä laatisin sellaisia lakeja, jotka auttaisivat."

"Saara", sanoin minä, "näitä asioita vastaan on ollut lakeja jo aikojen sitten. Onhan meillä nytkin lakeja valkoista orjuutta ja aviirikoksia vastaan, ja huonommista paikoista vastaan ja yhtä kaikki nämä paheet rehoittavat samoin kuin ennenkin."

"Ja sinäkö olet sitä mieltä, että niiden tulisi rehoittaa?"

"En tietystikään ole", aloin jo olla yhtä paljon kiihtynyt kuin Saara. "En tietenkään tahdo tämän asiantilan jatkuvan. Mutta minä olen sitä mieltä, että kun olemme nähneet vanhat keinot mitättömiksi, olisi aika poistamaan tämän luonnottoman asiantilan syyt, että taistellemme itse luontoa vastaan ja jättäme syyt koskematta."

"Sinäkö sanot, että nuo eläimet selkät ovat luonnollisia Margaret?" kysyi Saara kauhistuneena.

"Sanon, että on aivan luonnollista eri sukupuolten vetäviä toisiaan puoleensa. Sehän on koko elämän tarkeisuus ja on puhtain ja kaunein asia maailmassa. Eihän olisi elämää, jos ei olisi eri sukupuolia."

"Margaret sinun puheesi aivan puistattavaa minua."

"Minä luulen, että on jo aika teidän puistattelijan tulla järkiinne, että näkisitte minkälaisen sekasotkun te olette elämästä tehneet. Te olette muuttaneet kauniit elämän ilmiöt saastaisiksi asioiksi ja sitten teitä puistattaa niiden kauheat seuraukset. Valkosta orjuutta on todellakin. Mitä on myös onneton avioliitto muuta kuin julminta lajia orjuutta. Moni onneton aviavoimio voi kadehtia niitä, mitä sinä sanot valkosiksi orjiksi."

"En halua kuunnella sinua Margaret. Olet minulle ennenkin puhunut paljon kummallisia asioita, mutta et vielä koskaan ole ennen sanonut niin kauheata kuin nyt."

"Minä kuuntelin sinua, Saara. Olin aivan hiljaa, kun sinä puhuit viattomuudesta, kun olisit sinun pitänyt puhua tietämättömyydestä, ja minä tiesin että se on se sama tietämättömyys joka on tähän kaikkeen syytä. Sinä ja ne kaikki toiset puistattelijat, olette tehneet kauniista elämän ilmiöstä ikaisen salaisuuden, ja sitten kulette ruikuttain tätä maailman puhutta vastaan aina lykäten syyt jonkun toisen tai toisten niskoilta."

"Jo riittää Margaret! En tullut tänne kuuntelemaan tuollaista puhetta."

"Mutta sinä kuuntelet, Saara, aivan kuin minä kuuntelin sinua. Eikö sopisi valmistaa pojat ja tytöt elämää varten opettamalla heille puhtaita sukupuoliasioita siitä lähtien kun he ovat kyllin vanhoja tekemään kysymyksiä? Älkää teeskennelkö uskovanne luojan joka on kaikkivaltias ja sitten syyttäkää hänen tehneen niin ikaisen erehdyksen, ettei siitä saa puhua eikä ajatellaakaan edes. Ennen kaikkea muutettakoon yhteiskunnalliset ja taloudelliset olot sellaisiksi, ettei kukaan voi ruveta valkosen orjen kauppiaksi sentähden, kun se on tuottava ammatti ja muissa ammateissa ei ole kaikille mahdollisuutta ansaita elämäänsä, ja että nuorten tyttöjen ei tarvitse joutua heidän uhriksi ansaitakseen kauniita vaatteita, ruokaa ja suojaa, sen jälkeen kun sitä on muuten mahdoton ansaita, ja mennä myös leipäpölyn tähden rakkauttomaan avioliittoon."

"Margaret", sanoi Saara näpiltään takkinsa majesteettillisesti. "Olen kuunnellut sinua kauhistuksella ja häpeällä. Kuinka sinä voit niin hirveitä asioita puhua! Hyvästi!"

"Hyvästi Saara ja koeta oman rauhasi tähden, ajatella asiaa tarkemmin, ja tee se ilman puistatuksia ja ennakkoluuloja."

Kenelle ei vielä tule Toveritar tilatkoon sen heti!